

СТАНОВИЩЕ

по конкурс за заемане на академична длъжност

„доцент“

по „Методика на обучението по физическо възпитание (адаптивна физическа активност, хигиена и здравно образование)“, в област на висшето образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3.

Педагогика на обучението по ... за нуждите на Тракийски университет – Стара Загора, Педагогически факултет, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“ (ПНУП)

Конкурсът е обявен в ДВ бр. 41 от 3 юни 2022 г.

Становището е изготвено от проф. д-р Ирен Йорданова Пелтекова,

Софийски университет „Св. Климент Охридски“,

в качеството на външен за ТрУ член на научно жури

по конкурс съгласно Заповед №1919 от 17.06.2022 г. на Ректора на

Тракийския университет (Стара Загора)

За участие в обявения конкурс е подала документи единственият кандидат:

ас. д-р Галена Тодорова Терзиева

I. Общо описание на представените материали

1. Данни за кандидатурата

За участие в конкурса ас. д-р Галена Тодорова Терзиева представя всички изискуеми от закона и правилниците за приложението му документи.

Представените по конкурса документи от кандидата съответстват на изискванията на ЗРАСРБ и ПРАСТрУ.

2. Данни за кандидата

Ас. д-р Галена Терзиева е възпитаник на Национална спортна академия „Васил Левски“ (София), където през 2002 г. получава бакалавърска степен по специалност „Кинезитерапевт“ и магистърска степен през 2004 г. по специалност „Магистър по кинезитерапия“ с компетенции за „Кинезитерапия в неврологията и психиатрията“ и „Спортна кинезитерапия“. В допълнение през 2010 г. придобива диплома с професионална квалификация „Учител по физическо възпитание и спорт“, отново в НСА „Васил Левски“. През 2018 г. получава научна степен доктор по теория на възпитанието и дидактиката от Тракийски университет, гр. Стара Загора, с дисертация на тема: „Формиране на професионална компетентност за адаптирано физическо възпитание в обучението на студенти от педагогически специалности“. През годините на трудовия си стаж е заемала различни длъжности по специалността, за която има образование, заемала е ръководна

позиция във фирма, била е хоноруван преподавател в Медицинския факултет на Тракийския университет – Стара Загора. От април 2013 г. до настоящия момент е асистент в Педагогическия факултет на Тракийския университет.

3. Обща характеристика на научните трудове на кандидата и оценка на съответствието с минималните национални изисквания

Публикации. Тематиката на ас. д-р Терзиева е сред най-актуалните в последните години. Приобщаването на деца със специални образователни потребности в двигателното обучение и в заниманията по физическо възпитание в общообразователна среда, както и университетската подготовка на учителите да работят с тези деца и ученици, представя нови предизвикателства пред съвременното образование у нас. В този контекст, изследванията на д-р Терзиева са не само актуални, но и представляват важен принос в педагогиката на обучението по физическо възпитание и спорт и адаптивната физическа активност на деца и ученици.

Научните изследвания на ас. д-р Галена Терзиева са в областта на педагогиката, хигиената и здравното образование и неговата взаимовръзка с физическото възпитание и спорта, здравната компетентност както на учителите, така и на студентите. Друг основен дял в научните изследвания е проблемът за осъществяването на адаптирано физическо възпитание в приобщаващи условия.

За участие в конкурса ас. д-р Галена Терзиева е предоставила самостоятелната монография „Здравно образование и физическо възпитание. Компетентност на студенти педагози“ (2022), с обем 158 страници. Тя е автор и на книгата „Адаптирано физическо възпитание. Бъдещите детски и начални учители за приобщаването“ (2020), с обем 157 страници, която е издадена на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“.

Представени са 2 статии, публикувани в сп. „Педагогика“ – Предучилищно и начално образование на национално издателство АЗБУКИ, където статиите се реферират и индексират в Web of Science: Emerging Sources Citation Index и др.

В документите си за конкурса д-р Терзиева включва 10 статии и доклади публикувани в български научни списания, Годишник на педагогическия факултет на ТрУ, Trakia Journal of Science, където статията е на английски език. Ас. д-р Терзиева има представени за конкурса още 4 статии, в списания за педагогически науки в Норвегия, Австрия (Виена) и Чехия (Прага), три от тези статии са на английски език.

Цитирания. Друг наукометричен показател са цитиранията, които показват високо ниво. Цитираните статии са коректно библиографски изписани. Те изключват автоцитати и са неизползвани досега. Общият брой точки, събрани от цитирания е 120, което надхвърля изискуемия минимум.

Изпълнение на МНИ. Според представената справка от ас. д-р Терзиева за изпълнение за МНИ за ПН 1.3. Педагогика на обучението по... е видно, че кандидатката изпълнява по брой точки всички предвидени изисквания за заемането на академична длъжност „доцент“. Тя участва в конкурса със сбор от 595 точки, при МНИ от 400 точки.

4. Учебна и педагогическа дейност

Кандидатката ас. д-р Терзиева е представила 5 разработени и внедрени в практиката учебни програми, по които работи със студенти от Педагогическия факултет на ТрУ, а именно: „Двигателен тренинг и адаптирана физическа активност“ – за специална

педагогика, ПНУП, НУПЧЕ; „Приобщаващи подвижни игри“ – ПУП, ПНУП, НУПЧЕ; „Здравно образование“ – социална педагогика, ПНУП, НУПЧЕ; „Двигателен тренинг и кинезитерапия“ – ПНУП, НУПЧЕ; „Възрастова анатомия и физиология“ – ПУП.

5. Научни приноси на кандидата

Смятам, че авторската справка за приносите, изготвена от ас. д-р Терзиева, адекватно ги пресъздава. Тук ще отбележа само някои, които са отразени в монографията, където приносите явно изразяват възможностите на автора.

Монографията, чийто автор е кандидатът, е посветена на потенциала и приноса на професионалната компетентност на началния учител в сферата на здравното образование с акцент ролята на физическото възпитание и спорта върху обучението на децата и учениците и личният пример учителите за ползите от здравословен начин на живот. Включеното в монографията емпирично изследване представя данни от 643 участници, които са студенти в педагогическия факултет на ТрУ, редовна и задочна форма на обучение в ОКС бакалавър. Основната цел на изследването са диагностициране и анализиране на актуалното равнище на здравната компетентност при бъдещи начални учители. Това е слабо изследван проблем с голям потенциал и влияние върху педагогическата дейност както в училищната, така и в университетската образователна система.

За изследване на здравните умения на студентите са адаптирани „Въпросник за здравен мониторинг“ на програмата СИНДИ на Европейското бюро на Световната здравна организация с включени четири области: тютюнопушене, употреба на алкохол, хранене и физическа активност и въпросник - „Здравно поведение“, разработен от Отдела за превенция на заболяванията и промоция на здравето към Министерството на здравеопазването на САЩ. Това представлява самостоятелен принос на работата.

Резултатите дават възможност да се установят знанията на студентите за дихателната, сърдечносъдовата, нервната и опорно-двигателната система. При това всичко е представено в разбираем научен стил на писане. Обобщените резултати свидетелстват, че 78,2% от студентите имат ниско ниво на информираност в областта на дихателната, сърдечносъдовата, нервната и опорно-двигателната система. Ниски нива на знания се установяват и в изследването във връзка с влиянието на психоактивните вещества, храненето, физическата активност, тютюнопушенето, употребата на алкохол и други наркотични вещества върху човешкия организъм.

Този широкоспектърен анализ дава възможност да се изгради представа за огромната роля на ангажираността на здравните компетенции на учителите в моделиране на поведение, което е насочено към поддържане и подобряване на всички компоненти на тяхното здраве и здравето на децата и учениците.

Много добро впечатление прави включването на теоретични знания по анатомия, физиология и други раздели от медицината и тяхната пряка връзка с изследвания проблем. Монографията е четивна и има научно-теоретичен принос с аспект към теоретико-систематичен план – направено е обстойно анкетно проучване въз основа на което може да се систематизират необходимите професионални компетенции за здравно образование на студенти, бъдещи начални учители.

6. Критични бележки, препоръки и въпроси

Нямам критични бележки по представената документация за участие в конкурса.

Препоръчвам на ас. д-р Галена Терзиева да продължи своята изследователска и преподавателска работа с още по-голям интерес и упоритост, да задълбочи изследванията в избраната от нея област. Най-вече препоръчвам на колегата да разшири участията си в научни форуми, конференции и други форми, където да представя своята научна продукция и да мотивира повече учители и преподаватели да задълбочат здравното си образование.

Имам два въпроса към ас. д-р Галена Терзиева.

1. Според Вас, как и къде работещи учители по физическо възпитание и спорт, които не са учили по време на своето следване учебната дисциплина „Адаптирана физическа активност“ (АФА), могат да придобият задълбочени знания за работа с деца със специални образователни потребности в общообразователна среда? Без да смятаме самоподготовката на всеки учител.
2. Според Вас, ако се препоръчват курсове по АФА за учители по ФВС, какъв специалист трябва да води такъв курс?

II. Заключение

Със своите научни разработки, ас. д-р Галена Терзиева внася съществен принос в областта на педагогиката на обучението по физическо възпитание, адаптивна физическа активност и хигиена и здравно образование.

Тематиката на публикациите са в пълно съответствие с тематиката на обявения конкурс. Научната дейност на кандидата удовлетворява напълно изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото приложение, както и съответния Правилник на Тракийския университет – Стара Загора за придобиване на академична длъжност „доцент“.

Като се основавам на гореизложеното, смятам че има достатъчно основания да предложа на научното жури **ас. д-р Галена Тодорова Терзиева** да бъде избрана на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по „Методика на обучението по физическо възпитание (адаптивна физическа активност, хигиена и здравно образование), за нуждите на Тракийски университет – Стара Загора, Педагогически факултет, катедра ПНУП.

В качеството на член на научното жури давам своята **положителна** оценка на кандидатурата.

20.10.2022 г.

Изготвил становището:

/проф. д-р Ирен Пелтекова/